

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto IV. Št. 37

Kranj, 13. septembra 1951

Cena din 5-

Več življenja v frontne organizacije

V soboto je bila v Kranju frontna konferenca za kranjski okoliški okraj. Poleg delegatov iz osnovnih frontnih organizacij, zastopnikov okraja in množičnih organizacij, sta konferenci prisostvovala tudi član IO OF Slovenije minister za delo tov. Tone Fajfar in član Glavnega odbora OF, podpredsednik Ljudske skupščine LRS dr. Anton Kržišnik.

Okrajni sekretar OF tov. Dobre je prikazal uspehe in pomanjkljivosti pri doseganjem delu frontnih organizacij na vasi, kakor tudi okrajnega odbora in zborna OF.

Stalno sistematično delo Fronte je rodilo na Jezerskem, v Tržiču, v Dupljah, Škofji Loki in Sv. Ani doslej lepe uspehe na vseh področjih družbene dejavnosti. Zato so bili tudi tu med tekmoanjem za 10. letnico OF najboljši. Frontni aktivisti so poiskali vse možnosti za uspešno pojasnjevanje političnih in gospodarskih vprašanj in tako dobro opravili svojo vzgojno nalogu. Kakor vemo, se je po spremembah v gospodarskem in političnem življenju pri nas spremeni tudi vloga in delo Fronte, ki naj skrbi za politično prevzgojo državljanov. Marsikje je prav ta sprememba v delu frontnih organizacij povzročila, da so se frontni odbori pasivizirali. V novi situaciji se niso znašli.

Se vedno je precej osnovnih frontnih organizacij, ki se zadovolijo s tem, da zbirajo članarino, kakor da bi bila to edina aktualna naloga Fronte. Je pa še precej težjih primerov, kjer se člani frontnih organizacij po volitvah še nikoli niso stali, na primer: v Smledniku, Bitnjah, Zelezničkih, Selencih, Češnjici, Kokrici, Lešah, Cerkljah. Ker je delo političnih organizacij šibko, načelo tu ugodna tla sovražniki socializma. V Zelezničkih in Poljanah,

Uspehi intervencijske trgovine pri nas

Zadostna preskrba s sadjem in zelenjavo po občutno nižjih cenah kot so v splošnem na trgu, je potrošnike industrijskih središč močno naveza na poslovalnice, ki so jih organizale KDZ in KZ ter medzadružna podjetja.

V začetku so bile te poslovalnice slabo založene, vendar so že prve dni konkurenčne s privavnimi kmeti, na primer pri prodaji jaje. Prodajale so jih po 10 dinarjev, kmetje pa po 14–15 din. S sprostitev odkupa živine pa se je močno pokazala intervencija tudi pri prodaji mesa in mesečnih izdelkov. Zadružni sklad je namreč organiziral prodajalno KDZ, kasneje še Medzadružno trgovsko podjetje kmetijskih zadrug v Škofji Loki, nato pa zadružno podjetje „Kmetijski pridelki“ s sedežem v Kranju. Prekrba s sadjem in zelenjavo je

v kraju znanih iz časa NOB sedaj klerofašistična duhovščina odtegne ljudi od dela prav zato, ker stojijo Fronta in druge množične organizacije ob strani.

Vendar mlačnemu delu Fronte niso krivi samo člani frontnih odborov, ampak tudi člani okrajnega zborna in Okrajnega odbora OF, ki pogosto ne nudijo terenu dovolj pomoči. V bodoče naj osnovne organizacije same zahtevajo od njih pomoč.

Člani Okrajnega odbora so pretekli mesec sklicevali posvetovanja vaških odborov z namenom, da jim pojasnijo pota in delo OF. Nekatera posvetovanja so zelo dobro uspela, na primer v Tržiču, Preddvoru, Velesovem, Trebiji in Hotavljah. V Bitnjah, Križah, Lešah, Cerkljah, Retečah in na Trati pa se posvetovanju sploh niso odzvali. Ce že frontni odbori ne kažejo zanimanja za delo Fronte, kako naj pričakujemo, da bodo delavni drugi člani Fronte?

Odborniki Fronte in drugi aktivisti na terenu se pogosto izgovarjajo, da naših ljudi ni mogoče pritegniti na sestanke. Res je težko, vendar samo tam, kjer vaški odbor ni zainteresiran nad dobrim obiskom in kjer sestankov dobro ne pripravijo. Prav primeri najboljših frontnih organizacij, v tekmojanju za 10. letnico OF, to dokazujejo. Treba bo povsod poiskati vse možnosti za vsestransko prikazovanje našega napredka in utrjevati zaupanje naših delovnih množic v izgradnjo socializma.

Era izmed vidnih slabosti pri delu frontnih organizacij je slaba povezava z drugimi organizacijami in društvi. V bodoče bo treba čim več frontcev vključiti v društva, kjer bo možno uveljavljati vlogo Fronte kot političnega faktorja. V društvenih najde lahko Fronta hvaležno poprišče dela, kajti društva imajo poleg svojega strokov-

nega namena tudi namen vzgajati dobre in zavedne državljane, kar bo tu nalogu Fronte. Ponekod so se takega načina dela frontne organizacije že poslužile. V Tržiču so ob priliki razstave in proslav za 10. letnico OF imeli prav zato tako lepe uspehe, ker je Fronta pritegnila k sodelovanju ljudi ter siherno društvo in organizacijo. Tudi lepi uspehi proslav za 100 letnico rojstva Ivana Tavčarja so zasluga Fronte, ki zna v Škofji Loki pravilno usmerjati delo kulturno-umetniškega društva in vseh drugih organizacij.

Tov. Dobre je opozoril še na delo žena, potem ko je AFŽ postala le sekcija Fronte Gre za politično udejstvovanje teh žena, na kar polagajo frontni aktivisti premalo pažnje. Namesto, da bi te žene pritegnili k političnemu delu v Fronti ter ga tako okreplili, so jih pustili ob strani. Zato ne manjka primerov, da so prej delavne organizacije AFŽ popolnoma razpadle. Dolžnost vseh je, da vsaj sedaj te žene pritegnemo k delu in jim pomagamo pri izvrševanju nalog v njihovi sekciji.

(Konec na 4. strani)

GOSTOVANJE UMETNIŠKIH SKUPIN V KRANJU

Uspeli koncert mešanega pevskega zborja in nastop folklorne skupine RKUD „Jedinstva“ iz Splita, ki sta gostovala pri nas v Kranju v soboto 8. t. m., sta zapustila nepozaben vtis. Mešani pevski zbor je pod odličnim vodstvom dirigenta Jakova Voltolinija dokazal, da spada med najboljše pevske zbrane v LR Hrvatski. Izvajal je skladbe Gotovca, Hatzeja, Papandopula Parača, Mokranjca in Milojevića. Zbor, ki je disciplinirano sledil dirigentu, se je posebno odlikoval v dinamičnem izražanju in pevski tehniki. Intonacijska sigurnost je posebno prišla do izraza v Paracovi skladbi „Putovanje sunca“.

Folklorna skupina je pod vodstvom koreografa Branka Segovića precizno izvajala dalmatinska, slavonska, makedonska in posavska kola, ter šiptarski ples.

Občinstvo, ki je dvorano Sindikalnega doma napolnilo, je z navdušenjem spremljalo odlični program obeh skupin. Želimo si ponovnega gostovanja tako odličnih skupin.

Duplje so dobile nižjo gimnazijo

V Dupljah so 9. septembra slovensko odprli novo nižjo gimnazijo. Slavnost so združili s proslavo 400 letnice slovenske knjige. Dvojni praznik so obhajali nanovo vpisani učenci skupno s profesorji, predstavniki krajevnih oblasti in umetničnih organizacij.

GOSTOVANJE SKUD „SLAVA KLAVORA“ IZ MARIBORA

V četrtek je imela folklorna skupina SKUD „Slava Klavora“ iz Maribora v dvorani Sindikalnega doma v Kranju celovečerni nastop, na katerem je prikazala vrsto koroških, prekmurskih, gorenjskih in belokranjskih ter štajerskih plesov. Njihovo izvajanje je spremjal domači komorni orkester, ki je s slovenskimi, srbskimi in hrvatskimi narodnimi pesmimi tudi vezal program. Občinstvo, ki je dvorano napolnilo, je bilo posebno s koroškimi plesi močno zadovoljno.

Prvi mojstrski izpiti v Kranju

V Kranju smo imeli 9. in 10. septembra prvi v zgodovini našega mesta mojstrske izpiti. Izpitna komisija je preskusila znanje šestih kandidatov za mojstre iz brivsko-frizerske stroke. Vseh šest kandidatov je tako praktični kakor teoretični izpit uspešno opravilo in s tem dokazalo, da so zmožni samostojno voditi brivske ali frizerske obrate.

O novem finančnem sistemu

Kakor vsi ukrepi naše ljudske oblasti streme za izboljšanjem življenjskih pogojev našega ljudstva v obdobju izgradnje socialistične ureditve v naši državi, tako bo tudi novi finančni sistem velik korak naprej na tej poti.

Ze v samem planiraju bodo nastale spremembe. Medtem ko smo v preteklosti planirali vso proizvodnjo naših podjetij centralistično in podrobno za vsak izdelek, (kar je bilo v tem obdobju tudi potrebno), bomo v bodočem obdržali to metodo čvrstega planiranja le tam, kjer je to za uspešen ekonomski razvoj nujno potrebno. Drugače pa bomo skrbeli le, da bo izkorisčena kapaciteta vsakega podjetja. Vrste blaga, izdelkov pa bo podjetje samo planiralo na bazi ponudbe in povpraševanja.

V preteklem letu so pričeli prevzemati naša podjetja delavski sveti in upravni odbori. Da pa bodo navedeni res gospodarji podjetij, jim moramo dati v roke finančna sredstva podjetja in uveljaviti njihovo pravico do delitve presežka dela, seveda sedaj še ne vsega, pač pa večjih del. Manjši del pa bodo podjetja odvajala v proračune ljudskih odborov, republike in v zvezni proračun. V zvezi s prednjim pa novi finančni sistem predvideva nov način nagrajevanja delavcev in nameščencev. Do sedaj smo imeli več slabosti v sistemu plač. Delavci so na primer prejemali plačo nedavno od uspeha podjetja ali pa plače niso bile v skladu s strokovno usposobljenostjo delavca. Večkrat so posamezniki prejemali plačo ne glede na opravljeno delo. V sedanjem sistemu nagrajevanja z denarjem, živilsko karto ter industrijskimi in prehrambenimi boni, je bila razlika med najnižjimi in najvišjimi delavskimi prejemki 1 : 3. V nasprotju s tem pa predvideva nov zakon o plačah razdelitev delavcev na 7 razredov po kvalifikacijah ter približnim razponom plač od 4000 do 40.000 dinarjev. Nameščenci bodo razdeljeni na 5 razredov, in sicer po šolski izobrazbi, letih službe in strokovni usposobljenosti. Po tem novem načinu nagrajevanja bo torej igrala najvažnejšo vlogo strokovna usposobljenost ter bodo v zvezi s tem tudi precejšnje razlike v plači visoko kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev. Podrobnosti o tem bodo prikazale uredbe.

Nadalje se predvideva nov zakon o proračunu, o družbenem prispevku in davkih. Pri tem je važno, da se predvidena dolžitev dohodka od zemljišč izvrši po velikosti zemljišča, njegovi boniteti in vrsti kulture, ugotovi se pa na podlagi katastra (čisti katastrski dohodek).

Navajamo pa le načelno stvari v načrtu novega finančnega sistema, ki bo predložen Ljudski skupščini FLRJ v odbritev.

V preteklem letu smo v kranjskem okraju pridobili s smoljarjenjem nad 17 ton smole. V letosnjem letu se je ta važna veja našega gospodarstva še razširila. Državni sektor pridobiva smolo na 4291 borovih drevesih, privatni sektor pa na 10.875 borih. Če pomislimo, koliko dragocene surovine da vsako borovo drevo, ki smolari 6 let ali pa še več, je važno, da vsa drevesa namenjena poseku, zasmolarimo.

Nagraditev delovnega kolektiva „Save“

„Save“

V torek je delovni kolektiv „Save“ prejel od GOZSS prehodno darilo — puško in diplome za uspehe pri tekmojanju v čas 10. letnica JA za mesec junij in julij. Istočasno so prejeli tudi mestno prehodno tekmovalno diploma. Ponembeni dogodek so združili s slavjem.

V „SAVI“ BODO IZDELIVALI SPECIALNE CEVI ZA VISOK PRITISK

Pri menjavi strehe na enem izmed svojih obratorov so v „Savi“ sklenili, da bodo poslopje za eno nadstropje dvigniti in tu urediti proizvodnjo novih izdelkov. Pred nedavnim je začela tovarna izdelovati potapljaške obleke, katere bodo v novih prostorih lahko serijsko izdelovali. Naročili so še posebne stroje za izdelovanje posebnih cevi za pritisk do 200 atmosfer. Z novimi, dozidanimi delavnicami pa bodo razbremenjeni tudi obrati, ki so prenapravljeni.

Vojški vojni invalidi se pripravljajo na svoj III. kongres

Okrajni odbor Zveze vojaških vojnih invalidov je sklical v nedeljo zbor delegatov. Poleg voljenih predstavnikov terenskih organizacij in delegatov so prišli kot gostje Maks Krmelj, član GO ZVVI in član CK KPS, major Josip Broz, predstavnik JA ter predstavniki invalidskih podjetij.

Delegate je tov. Edi Resman seznanil z dogodki po svetu. Predvsem je prikazal osvajalno politiko SZ ter tržaško vprašanje, oziroma naše stališče do njega, in nato prešel na domače dogodke. Opozoril je na sovražno delovanje nekaterih klerofaističnih duhovnikov, katerim so dolžni tudi vojaški vojni invalidi izpodkopati tla in jih razkrinkavati kot protljudske elemente. Nato je v nekaj besedah prikazal pomen novega finančnega zakona za popolno osamosvojitev naših gospodarskih podjetij in sprostitev trgovine.

Sledila je razprava. Tov. Nampelj je svetoval, naj terenske invalidske organizacije skrbe tudi za razvedrilo svojih članov. S prirejanjem kulturnih prireditev bodo pozivili kulturno dejavnost na podeželju in preskrbeli invalidom potrebna sredstva za izlete. Zelo živahan je bil razgovor o novem sistemu plač. Delegati so sklenili, da bodo takoj popisali vse člane organizacije, ki so prejemali industrijske karte in bone, pa niso člani delovnih kolektivov. S točno evidenco bo Svet za socialno skrbstvo lahko pravočasno uredil njihove in prejemke njihovih rodbinskih članov. Prav v tem času, ko bomo uvedli nov sistem plač bo

Ali je to utrjevanje socialističnega gospodarstva

V kmečki delovni zadruži Stara Loka vladajo vseskozi nezdrave razmere. Lani poleti — eno leto po ustanovitvi zadruge — so zaprli predsednika, špekulanta, ki je v imenu zadruge nakupoval po Hrvatskem prašice ter vino, dobiček pri preprodaji pa spravljal v lastni žep. Pred nedavnim so zaprli zadružnico Polajnarjevo, ki je oškodovala zadružu za 2852 litrov mleka in sedaj Porentovo, tudi zaradi mleka. Mlekarski iz Skofje Loke, Jakob Oblak, je namesto da bi vsako jutro mleko vzel, prilil v Porentino kango po 5 litrov mleka. Izkušček sta si menda delila. Tako so končno zadružniki rešili uganko, zakaj je mlekarna v Skofji Loki dobila od njih letos le 13.000 litrov mleka, medtem ko ga je zadružna oddala 18.000 litrov.

DOGODKI DOMA

Zveza vojnih invalidov Hrvatske je poslala doslej 670 invalidov v Opatijo, Lovran, Kranjsko goro in na Bled, ta mesec pa jih bo še 60.

V ptujskem muzeju so odprli oddelek narodnoosvobodilne borbe, kjer so shranjeni dokumenti o borbi proti okupatorju v Ptiju in okolici. Razdeljen je na tri dele: v prvem prikazujejo delovanje pete kolone pred vojno, v drugem aktivno borbo proti okupatorju pa tudi streljanje talcev, preseljevanje in interniranje. Tretji del muzeja pa je posvečen osvoboditvi.

Centralna ljudska univerza v Ljubljani bo letos nadaljevala s tečaji modernih jezikov: angleškega, francoskega, nemškega, italijanskega in španskega. Postopoma pa namerava preusmeriti tečaje v redno šolo, kot jih imajo mnoge druge države.

V centru Prištine so začeli graditi moderen petnadstropni hotel. V pritličju bodo tri velike dvorane: dve za restavracijo, ena pa za knjižnico. Hotel bo imel dve večji terasi in v vsakem nadstropju kopalnico.

Letos so naše ocenske ladje prevozile 1145 potnikov najrazličnejših narodnosti. Največ potnikov je prevozila ladja "Radnik" proti Avstraliji. V osmih mesecih so naše ocenske ladje prepeljale več potnikov kot lani vse leto.

V Velesu so začeli graditi tovarno porcelana, ki bo zavzemala 44.000 kvadr. metrov prostora. Nekaj stavb je že pod streho. Poleg vseh vrst gospodarskega porcelana, ki bo izdelan iz domačega kaolina, bo tovarna izdelovala tudi sanitarni porcelan za potrebe bolnišnic. Opremljena bo s stroji, ki jih bodo izdelala naša podjetja.

Kombinat "Beton" v Novem Sadu pripravlja nov prototip montažne hiše, ki je namenjena za izvoz v Avstralijo. Je to priljubljena stanovanjska hiša z vsem potrebnim komfortom.

treba še bolj paziti, da se izvaja zakon vojaških vojnih invalidov. Precej pojasnil v zvezi s tem in z odpravo živilskih kart je dal tov. Krmelj.

Na zborovanju so ugotovili še, da so invalidska podjetja, ki jih je v obeh kranjskih okrajih 7, vsa aktivna. Puškarne nameravajo sčasoma povečati in urediti tu serijsko proizvodnjo. Da dobijo potreben kvalificirani kader, so letos odprli puškarško šolo.

Invalidske orgnaizacije bodo začele sedaj tekmovali za 29. november in III. kongres ZVVI. Okrajni odbor Zveze že tekmuje s kamniškim in radovljiskim okrajem, sedaj pa se mu bodo pridružile še krajevne organizacije. Po invalidskih podjetjih bodo tekmovali za večjo storilnost, vsi invalidi pa pri prostovoljnem delu in pri utrjevanju invalidske organizacije ter pri kulturno-prosvetnem delu. Za 29. november bodo pripravili dostojne proslave in končno, se tesno povezali z množičnimi organizacijami in ljudsko oblastjo, da bodo povsod uredbe novega finančnega zakona pravilno izvajali.

Ob koncu so izvolili iz svoje srede tri delegate za III. kongres vojaških vojnih invalidov, ki bo oktobra v Beogradu: Edija Resmana, člana OO ZVVI, Jožeta Pogačarja, predsednika okrajnega odbora Zveze, Jožeta Cvirkla, sekretarja OO ZVVI in Čobana — Franca Kreseta, člana GO ZVVI. Izbrali so take tovariše, ki bodo kos prenesti vse sklepe in pobude Kongresa na teren.

Sicer pa je v tej zadruži prav pri oddaji mleka zadružnih krav še marsikaj narobe. Lahko rečemo, da se v večini zadružnikov skriva Polajnarjeva v mili obliki. Prikrivajo stvarno proizvodnjo mleka, da si večajo lastne dohodke. Po vsem tem lahko razumemo, zakaj zadružniki — z upravnim odborom na čelu — odklanjajo graditev skupnih hlevov. Nato bodo pristali verjetno šele tedaj, ko bodo vsi špekulantje za svoje protizadružne podvige pri prodaji mleka kaznovani z denarno globo.

Prav tak nered ali pa še morda hujši kakor pri živinoreji vlada pri obdelovanju zemlje in pri prodajanju pridelkov. Formalno so sicer sestavili delovne skupine, vendar se gredo še vedno kmete — privatnike. Vsak zadružnik obdeluje njive, ki so bile nekdaj njegova last, pridelke sam spravi in jih tudi sam prodaja. V zadružno blagajno se je na primer lani stekal samo denar obvezne oddaje. Ceprav imajo 275.66 ha zemlje, od tega 62.63 ha orne površine, 149.58 ha gozdov ter okoli 40 ha travnikov in pašnikov, je znašal skupni dohodek zadružne lani le 618.000 din, to se pravi toliko, kakor bi ga dosegle tri srednje kmetije. Mislim, da prav s temi številkami lahko dokažemo slabo gospodarjenje v zadruži. Ali je potem kaj čudnega, da so lani prejeli zadružniki le po 28 din za delovni dan, ceprav je zemlja tu zelo plodna? Kako naj bodo v taki zadruži zadovoljni tisti, ki se preživljajo samo od skupnih dohodkov zadružne, to je nekdanji kajžarji, hlapci in dekle?

Po zadružnih pravilih bi morali biti gozdovi skupna lastnina. Na to pa zadružniki v Stari Loki ne pristanejo. Vsak seka v nekdanjem svojem gozdu in sam obdrži izkušček za prodani les. Razumljivo, da pri takem gledanju na zadružno imovino, zadružna ni oddala niti kubičnega metra lesa za nabavo strojev iz inozemstva. Zadružniki pa niti ne kažejo interesa za večje poljedelske stroje, kupujejo le pluge in druge manjše stroje in sicer po večini — vsak zase.

Pričiščerejo so letos nekoliko izboljšali. Lani jih je izučilo, ko so morali za obvezno oddajo mast kupiti.

Omenili smo že, da je tu zemlja plodna. Zadružna bi lahko imela vsaj milijonski dohodek s prodajo zelenjave, katere v Skofji Loki primanjkuje. Prav tako bi se lahko pečali s kokošjero. V Kranju in Skofji Loki bi jajca kaj lahko prodali. Vendar se zadružniki niti za prvo, niti za drugo novost ne navdušujejo.

Slika KDZ Stara Loka je torej dokaj žalostna. Sele tedaj, ko bo uspelo zadružnikom preprečiti vsako špekulacijo z zadružno imovino in bo vsak zadružnik plačan po svojem delovnem učinku, lahko pričakujemo, da se bo stanje izboljšalo.

V zadnjih dneh po svetu

Ko so ameriški listi sredi tega leta objavili, da bo mirevna pogodba z Japonsko gotova že do konca tega leta, je pač malokdo včerjel, da bo to res. Vsakdo je pričakoval, da se bodo pogajanja za neno sklenitev vleči v neskončnost — se mora tudi po večkrat prekinila, kakor je to običaj povsod tam, kjer sodelujejo sovjetski delegati. Toda že pred konferenco so predstavniki ameriške vlade sporočili, da ta konferenca ni bila sklicana zato, da bi se na njej pogajali za to ali ono koncesijo, marveč, da gre enostavno za to, da se ameriški osnutek brez vsakih popravkov potrdi in podpiše. Sovjetski delegati so sicer poskušali ta okvir prekoraci, vendar niso uspeli. Ne samo zato, ker so bili v manjšini, marveč zato, ker so Američani smatrali, da je ta pogodba nekaka notranja ameriška stvar.

Kakor je bilo pričakovati, delegati sovjetskega bloka pogodbe niso podpisali. Pred konferenco se je sicer mnogo ugibalo, kakšno stališče bo zavzela Sovjetska dele-

gacija, vendar je bila, kakor se je izkazalo, pravilna tista predpostavka, ki je napovedala, da Sovjeti ne bodo podpisali pogodbe. Tik pred podpisom mirovne pogodbe je vodja sovjetske delegacije Gromiko sklical posebno tiskovno konferenco in ostrom grajal ameriški osnutek, češ da gre za tem, da spremeni Japonsko v ameriško oporišče. Sovjetska delegacija se je postavila na stališče, da bi morala sloneti japonska pogodba na istih načelih kot italijanska pogodba, ki slednji prepoveduje prekomerno oborožitev.

Pogodba stopi v veljavno takoj, ko jo bo potrdila (ratificirala) Japonska in večina držav, ki so se borile proti Japonski. Vprašanje pa je, kdo bo podpisal to pogodbo v imenu Kitajske. O tem bo morala odločiti japonska vlada sama. Da je to vprašanje precej kocljivo, ni nobenega dvoma, saj zapadni blok povečini še ni priznal pekinškega režima. Proti pogodbi so se sploh izrazile kar tri azijske države. Značilno je, da so to največje države sveta: Rusija, Kitajska (Mao Tse Tunga) in Indija. To brez dvoma precej zmanjšuje vrednost tega dokumenta, ki je bil pravkar podpisovan v San Franciscu.

V San Franciscu je sploh nastalo več vprašanj, kakor pa so jih rešili. To se bo že kmalu pokazalo. Ameriška vlada je kmaj šest ur po podpisu te listine sklenila posebno varnostno pogodbo z japonsko vlado. Ta pakt, ki daje ameriški vladi pravico, da lahko obdrži svoje čete na japonskih otokih, sloni v bistvu na istih osnovah kakor pakt, ki je bil nedavno podpisovan med ZDA, Avstralijo in Novo Zelandijo. Azijski vozel se torej s sklenitvijo japonske pogodbe ni razvozlal, marveč prej še bolj zadrgnil. Vendar pa je sedaj Japonska trdneje v ameriškem sedlu, čeprav bo postalna bolj samostojna kakor je bila do slej.

V Rimu so se gotovo oddahnili, ko so zvedeli, da je angloameriška vojaška uprava v Trstu odgodila volitve, ki so bile razpisane za oktober. V Trstu je namreč v zadnjem času vse več ljudi prišlo do zaključka, da bi Trst še najbolje prosperiral, če bi ohranil sedanji položaj. Zato so gledali italijanski frontisti s skrboj na te volitve, kjer bi utegnili dobiti manj glasov kot pa na zadnjih volitvah. Odgovrite za nedoločen čas, jim je torej prišla prav.

Kaj se godi na Češkem — s tem vprašanjem se zdaj spet obširneje bavijo na Zagradu. V češki partijski nimajo več položaja generalnega sekretarja. Ta položaj je doslej zavzemal Rudolf Slanski. Ali je s tem Gottwald utrljil svoj položaj ali pa ne, to je vprašanje, na katerega pa je še nemogoče odgovoriti.

Tovarna Lepenka je med najboljšimi

v Tržiču

Sonce se je pravkar obesilo preko gorskih grebenov, ko sem hitel v tovarno Lepenke. Nič določenega nisem premisljeval, vendar sem imel občutek, da stvar le ni tako lahka, kot sem si jo prvotno predstavljal. Pisati o ljudeh, ki z dneva na dan s kapljami potu dokazujo svojo zavest in trdno voljo ustvariti vsem boljše življenje, nikakor ni lahko, toda potrebno.

Spremljevalec me je vodil iz oddelka v oddelek. Ustavila sva se v brusilnici lesa. Tриje veliki stroji in že nad 50 let stara turbina, ki vse to žene, so z neprevelikim ropotom izdelovali lepenko. Koliko spremnosti in pazljivosti je potrebno pri tem delu! Vsak nepravilno postavljen kos lesa, vsak nepravilen prijem je lahko usoden za ves obrat in delavci se tega zavedajo. Njihovi oči so samo pri stroju, njihovi prsti poznajo že vsako vijačnico, kar jim brez dvoma olajšuje delo.

Pokazali so pravi obraz

V starici so konec preteklega meseca ljudje zagledali kompletno stranišče pred kapelico pri gostilni Bergant.

Ne mislim, da so to narodili mladinci iz Stare Loke, saj se je večina zgražala in zahtevala, da je treba krije poiskati. To so bili tisti, ki bi na vsak način želeli blati današnjo mladino, da bi se ljudje, ki so šli v cerkev, zgražali nad njim. Ljudska milica je ugotovila, da so bili organizatorji slediči: Košenina Alojz, Papirnica, Pokoren Janez, Vešter in Cadež Pavel, Binkel. Ti fantje bi radi najbolj kritizirali čez današnjo mladino, če jih LM ne bi izsledila. To so fantje, ki niso zmožni z mezinem migniti za skupnost, pač pa izkorisčajo verska čustva na račun napredne mladine. So sami najboljši verniki in nekateri tudi cerkveni pevci.

N. F.

Nikakor nisem mogel iti mimo tega, da ne bi dalje časa opazoval že 50 let staro delavko Franco, dvakratno odlikovano in udarnico, ki je tudi ena najboljših v podjetju. Nekoč resnega obraza, toda prikupnih in prijaznih oči z veliko rdečo ruto na glavi, dela že dolgo vrsto let na stroju za likanje lepenke. Njeni spremnosti skoro ne more biti sodelavka kos. Če o njej kaj sprašuješ, ti ne vedo dosti povedati. Pravijo, da o sebi nikoli ne govorijo. Veliko skribi in težkega dela ima že za seboj.

O delu tega kolektiva pa sem zvedel že več. Če se dobro spominjam, včasih odnos med delavstvom in upravo niso bili kdake kako lepi, danes pa je v tem pogledu polnoma drugega. Direktor je še mlad, toda po izkušnjah in razumevanju ljudi je dorasel svoji nalogi. Starejši delavci še ne pomnijo, da bi imelo to podjetje kdaj tako pripravnega vodjo. Pravijo, da je to njihova gonična os, ki je ne samo dober tovariš, temveč tudi svetovalec. Dobro sodelovanje med delavskim svetom, upravnim odborom in sindikalno podružnico krepi tovarniško povezanost — odtod tudi uspehi v podjetju. Kar tri odlikovance imajo.

Priznanje, ki ga je pravkar podjetje prejelo od CO ESJ za uspehe v I. polletju t. l., so pošteno zasluzili. Pravijo pa, da se bodo popravili ter izboljšajo način dela. Uvedba norm na delavnih mestih, kjer jih še ni bilo, jim je v veliki meri pripravila. Da so plan za I. polletje izpolnili 111,3 odstotno. Brusilnici pa je celo uspelo, da imajo danes izpolnjenega že 75 odstotkov letnega plana.

Visoška kronika - Cvetje v jeseni

V tednu proslav za 100 letnico rojstva Ivana Tavčarja so Škofjeločani uprizorili na dvorišu Puštalskega gradu v Škofji Loki pisateljevo „Visoško kroniko“, v režiji Poldeta Polenca, kulturno umetniško društvo „Ivan Tavčar“ iz Poljan pa „Cvetje v jeseni“, v režiji Toneta Varja.

Ze naše dnevnega časopisja je pisalo o uspeli prireditvi „Visoške kronike“. Poudaril bi rad le še uspeh, ki ga je imel režiser pri množičnih scenah (do 100 oseb). Semenj na odru je bil živ, kakor resničen. Le v prizoru, ko Agato sodijo, je skoraj preživahnha publika na odru zatemnila sodnike, ki bi morali biti tu v središču dogajanja. Tople simpatije je žela med gledalci Ana Renata. Igralka je to epizodno vlogo odigrala brezhibno in zato bo ostala gledalcem morda dlje v spominu, kakor nosilci nekaterih vodilnih vlog. Prepričljiv je bil tudi hlapec Lukež s svojim humorjem, ki je v odnosu do Polikarpa prikazal vernega služabnika. Za njim ni zaostajal prošt Urh. Glavne vloge: Izidor, Jurij, Agata in Margaret niso bile do potankosti izdelane, zato se igralcem ni posrečilo kreirati živih, resničnih ljudi iz Tavčarjeve povesti. Seveda bi bilo potrebno za to žrtvovati še več ur, kakor so jih žrtvovali ljudje, ki so ves svoj prosti čas porabili za odrsko delo. Najbolj je izstopal Polikarp, ki ga je oblikoval rutinirani igralec-amater neprisiljeno in z obvladanjem odrskega protora. Moč predstave je bila tudi v bogastvu narodnih noš in kostumov.

Odluka „Visoške kronike“ — množični prizori — je bila v „Cvetju v jeseni“ ena najšibkejših točk režije, medtem ko so bile posamezne vloge bolj izdelane kakor v „Visoški kroniki“. Upričitev je posebno dvignil domač, poljanski dialekt, s čimer je

INVALIDI V ŽIREH — POBUDNIKI VEČJE KULTURNE DEJAVNOSTI

Prejšnja leta je bilo prosvetno delo v Žireh dokaj razgibano, v lanski sezoni pa je dolgo časa vladalo mrtvilo. Krajevna organizacija VII je zaman nagovarjala člane žirovskega SKUD, naj bi že začeli z delom. Zato so invalidi sami organizirali dramatsko prireditve. Pridobili so že uvežbane igralce, ki jih društvo še ni pritegnilo in se odločili za upričitev Molčanovega „Georga Dandina“. Po 40 vajah je premiera lepo uspela. Na republiškem tekmovanju v počastitev 10. obletnice ustavnitve OF je zasedla igralska družina drugo mesto. Z „Georgom Dandinom“ je nastopila že 16 krat doma in v bližnjini in daljni okolici. Predstavo si je ogledalo nad 10.000 ljudi.

Zanimivosti

Znanega ameriškega pisatelja slovenskega rodu LOUISA ADAMICA so našli mrtvega v goreči hiši, z rano na glavi, ki jo je povzročil strel. Adamičeve truplo so našli v prvem nadstropju, ki ga egenj še ni poškodoval. Po izjavi Adamičeve tajnice je bil književnik ogrožan že lani oktobra. Domnevajo, da je tudi to delo Kominforma, ker je bil Adamič velik častilec Tita in je na svoji fami pisal zaključna poglavja nove knjige „Položaj Jugoslavije proti ruskemu komunizmu.“

Ekipa „Jadran-filma“ je pričela snemati nov umetniški film „Humoreska“ po scenariju znanega hrvatskega književnika Jože Horvata. Film režira Branko Marjanović, glasbo pa je napisal Ivo Tišardović.

Na drugi svetovni razstavi umetniške fotografije, ki je bila pretekli mesec v Riu de Janeiru, je prejela prvo od desetih nagrad Zvezda foto in kinoamaterjev Jugoslavije. Jugoslovanski fotoamaterji so sodelovali na razstavi s 30 fotografijami 16 avtorjev.

V stoletju tehnike. — Ni se dolgo, kar je človeški um iznašel stroj, ki zna sam zidati hiše bolje, kot vsak izurjen zidar. Kombajn zna sam postaviti opoko na opoko in jo lepi z malto. Med delom se pomika vzdolž zidu s hitrostjo 2 m v min. in sprot tako hitro zida. Storilnost takega zidarskega kombajna je zelo velika, saj vzida v osmih urah ka celih 10 do 15.000 opek in s tem nadomešča kar deset izvezbanih zidarjev.

Upričitev precej pridobila na verjetnosti in naravnosti. Igralci so s svojim neprisiljenim igranjem in govorico ustvarili tako vzdušje na odru, da bi jim, zlasti v nekaterih prizorih, lahko zavidali tudi poklicni igralci.

Dobro so bile naštudirane vloge: Barba Presečnikova, Boštjan Presečnik, dekla Liza in Luca Skalarjeva. Tudi Meta je bila pristna, kazila jo je le ponesrečena lasulja. V Ivanu je bilo čutiti, da ima igralec odrski talent, vendar je vlogo premalo skrbno naštudiral. Posebno sta se odlikovali Barba in dekla Liza. Režiser je imel pri izbiri igralk zelo posrečeno roko. Hlapec Danijel je bil v prvih prizorih igralsko močan, meddel pa je od scene do scene. V prizoru pri „dohtaru“ v Ljubljani, kjer dosega njegova vloga višek, je bil najmanj prepričljiv. Vloga zdravnika je bila premoalo izdelana, motilo je tudi, da je isti igralec kreiral še župnika. Medtem ko so bile terice s svojim originalnim načinom trenaž lanu zelo naravne, se ljubljanske gospe na odru niso znašle. Režiser jim ni nakazal pravilne odrske razpolovitve, oziroma gibanja. Elvira na primer ni odgovarjala niti kot pojava, pa tudi njene kretnje, govorjenje ipd. niso dajale videza, da je na odru mestna gospodična. Na splošno so bili igralci kos kmeckim vlogam, mestnih likov pa režiser ni dovolj izdelal.

Za primerno, učinkovito in scenično sta poskrbela ing. arh. Viktor Molka in tov. Skružnjik, člana ljubljanske Drame. Ob zaključku naj izrazim še željo, da bi se nam obe igralski družini še večkrat predstavili in z ljubeznijo do odrske umetnosti vzgajali sebe in svojo okolico.

Gorenjski osat

ENKRAT V PRODAJO, DRUGIČ V POMIJE

Menza MLO je ena najboljših in najcenejših; čeprav so zadnje čase hrano podražili in — poslabšali. So pa v menzi stvari nad katerimi se ne moreš navduševati. Preveč so točni. Ne toliko kadar začno izdajati hrano, ampak ko poteče čas, določen za izdajanje. Nikakršnega razumevanja ne pokažejo do tega, da vendar vsakdo nima časa med uradnimi urami na kosilo in tudi ne, da bi takoj, ko odbije dve, zmetal službene papirje v predal in na vrat na nos tekel v menzo. A če nisi tak te v menzi prisiljil v to. Menda gledejo ves čas na uro, kajti deset minut po 14½ ti že odgovorijo: „Smo vse, kar je ostalo, že prodali.“ Od tega pa prav gotovo ne moreš biti sit. Saj je prav, da se v menzi držijo reda in da nas, abonente na-

Ob 400-letnici slovenske knjige

Pred praznikom 400 letnice slovenske knjige so odprli v Velikih Laščah nov, velik zadružni dom z uprizoritvijo Levstik-Kreftovega „Tugomerja“, na praznik pa so sprejeli Velike Lašče, okrašene z zastavami in slavoloki, tisoče obiskovalcev, ki so prihajali s posebnimi in rednimi vlaki, avtobusi, vozni in peš.

Ob devetih je proslavo pričel član Delevnega odbora dr. Bratko Kreft. Nekaj pred 10. uro so v Raščici slovesno položili temeljni kamen za spomenik Primoža Trubarja. Okoli tega so se zbrali gostje in

najvišji predstavniki oblasti. Navdušeno pozdravljen je o pomenu 400 letnice slovenske knjige govoril toy. Edvard Kardelj.

Sledile so besede gostov iz bratskih republik. Podpredsed. vlade FLRJ E. Kardelj, častni predsednik prireditvenega odbora, le počožil ustanovno listino v temeljni kamnem za bodoči spomenik Primoža Trubarja. Pevski zbor „Tine Rožanc“ je zapel Trubar - Voduškovo: „Jutranjo pesem“, z državno himno pa se je spored zaključil.

Proslava se je nadaljevala v Velikih Laščah s festivalom Ljudske prosvete.

Črna gora praznuje

Koncem oktobra bo preteklo 100 let od kar je na Cetinju umrl veliki črnogorski pesnik Peter Petrović Njegoš. Za ta praznik so odprli na Cetinju že 25. avgusta razstavo 320 del likovnih umetnikov Jugoslavije. V začetku septembra pa so bile prve svečane proslave, ker so zaradi dejavja, ki navadno nastopa v tem času, praznovanja 100 letnice prestavili v september. Odprtia je tudi razstava o kulturnem življenju Crne gore od najstarejših do današnjih dni. Do začetka svečanosti so restavrirali Njegošev dvorec „Biljarda“, ki je bil zgrajen v letih 1838–1840. Dvorec nosi ime po biljardni igri, ki jo je Njegoš zelo ljubil. Obnovljena je Njegoševa delovna soba, spalnica in soba za biljard, v ostalih prostorih prvega nadstropja bo urejen Njegošev muzej, v pritličju pa muzej NOB Črne gore.

Znani gledališki igralci cetrinjskega, beograjskega, zagrebškega in ljubljanskega gledališča so pripravili za proslavo dra-

matiziran odlomek „Gorskega venca“ pod vodstvom prvaka sarajevske Dramе Vase Kostića. Filmsko podjetje Crne gore „Lovčen film“ je dokončalo dokumentarni film o Njegošu in ga sedaj na Cetinju že predvajajo. Na Njegoševi rojstni hiši in „Biljardi“ so odkrili tudi spominske plošče. V Njegoševem parku na Cetinju so odkrili oprsje Sime Milutinovića in Ljubomira Nedovića. Milutinović je bil Njegošev učitelj, Nedović pa je v svoji knjigi „Pisma iz Italije“ zapustil dragoceno gradivo o življjenju in delu Njegoša.

Pri odkritju je bilo navzočih mnogo gostov iz vse države in zastopnikov iz vseh krajev Crne gore.

juho, z dvema koščkom razkuhanega mesa in z rezinami zelene paprike. Menim, da je nedeljski golaž nastal iz sobotnega, s krepkim dodatkom vode, ali pa so zanj potobili preostanek govedine od prejšnjega dne. Stvari pa nisem prišel do dna, ker nisem ljudski inšpektor.

SE VEDNO PO STAREM

V Škofji Loki na Spodnjem trgu imajo še vedno Ekspozituro Državnega zavoda za socialno zavarovanje. Tam še vedno vidiš tablo z državnim grbom in napisom „Državni zavod za soc. zavarovanje, ekspozitura Škofja Loka“. Vsakomur pa je znano, da je državni zavod za socialno zavarovanje nehal delovati že maja meseca 1950.

V Škofji Loki je ta zavod na drugem koncu mesta in verjetno tudi brez nadzorstva izvoljenega člana Izvršnega odbora. Nameščenka, ki je v službi na tej ekspozituri, ne bo mogla stvari urediti, saj je poleg svoje redne službe tudi vzgojiteljica v samostanu za uršulinske sestre.

Mislite, da se ne bi bilo treba tudi za takе ustanove malo pozanimiti?

FREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRAJN

Predsezona 51-52
Sreda, 19. septembra ob 18. uri: Görner: Pepelka — izven.

GREY

Tam, kjer sonce zahaja ...

15

Res je — večkrat je že bila tu in si ga je ogledovala. Bilo je pa pri njej vse kar tako, ne pa razumevanje za konja, ki je tako in tako pri ženskah redko. Ampak danes se je oglasilo tu neko mlado dekle, ki se ji je poznalo, da zna ceniti žival — tej je konja le prodal.

„Tako? ... Katera pa je ta izmena?“ je brž povprašal Winter.

„Thea Preston! ... Prišla je tdi mimo s svojim očetom in z nekaterimi brati. Prestonovi namreč se prav vsi razumejo na konje — le plačati jih nečemo.“

„In kaj je bilo s Theo Prestonovo?“ je kar tako vprašal Rock.

„Božala je živalco, ko so se njeni potikalci okrog nje in klepetali. Gospodična Thea namreč bolj malo govori — toda v njenih očeh sem takoj opazil njen vročo željo.“

„To je kar dobro zanje!“ je dejal Rock, se spustil s svojega sedeža in stopil k čudevitemu belcu, ki mu je bil všeč na prvi pogled, zdaj pa mu je kar nenadoma postal neprecenljiva vrednost. Z roko je pogladil bleščečo srebrno kožo in misel, da ni dolgo tega, kar je tod božala tudi Theina nežna roka, ga je kar pretresla.

„Torej: kupčija je sklenjena, Leslie!“ je dejal hitro, kot bi se bal, da se ne bi Leslie premisil. „Tu je denar — udariva! ... Zaradi tovornega konja pa se oglašim jutri, morda si izberem enega.“

Na poti nazaj je Rock nenadoma obstal.

„Zdi se mi, da ne bom utegnil obiskati svojih starih znancev!“ je zamišljeno menil. „No, saj to lahko storim pozneje. Kadar bom moral v mesto...“

„Kako pa je pravzaprav ali Prestonovi pridejo večkrat sem?“

„Vsakto soboto. To se pravi: enkrat nekateri, drugič drugi. Thea na primer pride le dvakrat na mesec.“

„Saj je tudi vražje daleč — saj mora biti poti čez 60 milj.“

„Je — ampak sedaj imamo novo, kar dobro cesto, po kateri je pot sicer malo daljša — zato pa udobna. Pelje pa mimo Tamersa.“

„Verjetno je potem, da Prestonovi prenočujejo na kakšni farmi.“

„Ne — navadno se ustavijo čez noč ob potoku, tam imajo vodo in travo za živali. Postavijo si šotor, pa tudi neka stara koliba je tam, ki so si jo kupili Prestonovi od prejšnjega lastnika. V njej spe ženske, moški pa prenese zunaj. Saj tako mi je pričovedovala Thea.“

„Smešno se mi zdi, da me tako vse zanima, kar se tiče Prestonovih!“ je dejal Rock, kar tako nekako sam za sebe.

„Kaj bo pri tem smešnega, saj so vendar prav zanimiva družina — ne glede na Theo.“

„Ali se ti ne zdim neumen?“

„Nikakor ne, fant moj!“ mu je zagotovil Winter resno in odkritosčno.

„Le zakaj je dekle tako očožno?“

„Tega niti ne slutim. Dostikrat sem si že belil glavo s tem — moja stara, mimogrede povedano, tudi... Ali veš, kaj mi je moja stara šepnila? „Ce Truman Rock resno misli,“ je rekla, in, če ne bo več popival in se pretepal — je kar pravi mož za Theo! Da — prav to je dejala!“

„Pravzaprav bi te moral zdaj pustiti in iti — saj to je vendar rečeno le kar tako.“

„Ne in ne, True! ... Res ima moja stara popolnoma prav, moja dobra stara. Popolnoma se strinjam z njo... In zdaj poslušaj še nekaj! Trdno sem prepričan, da bi te Gage Preston sprejel z cd-pričimi rokami. Sej sem ti že omenil govorice, ki krožijo o Prestonovih. Zato bo tebe, ki te ljudje poznajo kot častnega človeka, prav rad vzel k sebi, vsaj zato, da bi te govorice zamašil. Kajti dober glas imaš, sin moj! Edina stvar, ki bi ti jo lahko obesil na vrat je ta, da ti prehitro šine revolver v roke —, no, pa tega si se medtem ze malce odvadil, ne?“

„Seveda — človek se stara. Pa kaj te pravzaprav tare?“

„Hotel sem ti le povedati, da poskusil vse, da zveš, kar je resničnega na govoricah o Prestonovih.“

„Človek — in zato ti izgubljaš toliko besed? Jasno je, 'kot sonce na nebuh, da bom to storil — že zaradi Thee.“

„Okrug poldneva naslednjega dne je Rock končal z vsemi pripravami. Leslie mu je pripeljal belca iz hleva in je gledal, kako se novi lastnik vrati okrog konja.

....FIZKULTURA IN ŠPORT

KLADIVAR : KOROTAN 1 : 1 (0 : 0)
KOVAČIĆ BRANIL TRETJO
ENAJSTMETROVKO ZAPOREDOMA

V nedeljo so v Kranju odigrali najvažnejšo prvenstveno nogometno tekmo republike lige med Kladivarjem (Celje) in domaćim Korotanom. Tekma, ki na oko ni bila lepa, nogomet slab, pohvale vredna pa požrtvovalnost igralcev predvsem domaćinov, se je končala nerešeno 1 : 1 (0 : 0).

Kljub delni premoći domaćinov v prvem polčasu, je ostala mreža gostov nedotaknjena. Premoč Korotana se vidi tudi v razmerju kotov, ki so 5 : 2 v njihovo korist.

V drugem delu je bila igra enakopravna in s hitrimi predori enih kot drugih se je situacija na igrišču menjala. V 47. minutu je Ijačič strejal 16 metrovko — zatrezel mrežo 1 : 0 za Korotan. Ne dolgo na to je Malec požrtvovalno zabranil gol, bil pri tem poškodovan in zato zapustil igrišče. Gostje so to izkoristili in v 57. minutu izenačili rezultat, ki je ostal do konca neizprenjen. V 68. minutu pa je Kovačič, ki je bil tudi danes na mestu, dosojeno enajstmetrovko odlično branil. Od domaćinov so se izkazali še Andrašič, Razpotnik in Ijačič. Nemogoča pa sta bila Sire in Majce. Najboljši mož na igrišču pa je bil gost Cater.

Svojo nalogu kot sodnik, je Janečić iz Ljubljane zelo dobro opravil.

V predtekmi so mladince Korotana z visokimi rezultatom porazili pionirji Krima iz Ljubljane.

Dopoldan pa je bila nogometna tekma med Pulo in Iskro (Kranj), ki se je končala z zmago domaćinov 3 : 0 (2 : 0).

**AHAČIĆ MILE, BOGATAJEVA,
 HLEBS, ANZELČEVA IN PLUT NOVI
 PRVAKI KRANJA ZA LETO 1951.
 V NAMIZNEM TENISU**

Žirinski sejmi

Z ozirom na predstoječe sejme opozarjamo vsa državna posestva, zadruge in kmetovalce, kakor tudi kupce, da se bodo po 15. septembru spet pričeli redni živinski sejmi po posameznih KLO in MLO kot sledi:

1. Kranj — vsak ponedeljek;
2. Cerknje — vsak prvi torek v mesecu;
3. Tržič — vsako prvo in tretjo sredo v mesecu;
4. Preddvor — dvakrat na leto, maj — september. Prvi sejem bo letos 22. septembra;
5. Skofja Loka — vsako prvo in tretjo sredo v mesecu;
6. Gorenja vas — vsak drugi torek v mesecu;
7. Žiri — vsak prvi ponedeljek v mesecu;
8. Selca — vsak prvi petek v mesecu.

Istočasno opozarjamо prodajalec, da si preskrbijo potne liste za živino na pristojnem KLO oziroma MLO.

OLO Kranj-okolica

Pov. za trgovino in gostinstvo

Objava

Sporočamo vsem svojim cenjenim odjemalcem, da naše poslovalnice sprejemajo naročila za kemping. Večje količine bomo po možnosti dostavljali na dom. Izkoristite priliko.

Trgovsko podjetje Preskrba Kranj

Kaj je s kopališčem v Tržiču

V predzadnji številki našega lista je pisec članka „Kje tiči zajec“ sprožil vprašanje gradnje športnega kopališča v Tržiču. Telovadno društvo Tržič je k članku stavilo nekaj pripomb, ker smatra to za svojo dolžnost.

Takole nam pišejo: Predvsem hočemo ugotoviti, da se v imenu vsega članstva strinjamо s člankom „Kje tiči zajec“ in da je bil skrajni čas, da je nekdo načel vprašanje gradnje kopališča v Tržiču, kajti nikakor ni v čast industrijsko in športno razvitem mestu dejstvo, da prebivalstvo čaka na kopališče že skoraj dvajset let. Upali smo, da bomo dobili kopališče vsaj po osvoboditvi. Vprašanje je bilo sicer sproženo, finančna sredstva zagotovljena, navdušenja za prostovoljno delo je bilo med prebivalstvom tudi dovolj, le vodstvo gradnje se ni moglo zediniti glede prostora. Prišla je celo že prva pošiljka gradbenega materiala, betonsko železo, ki sedaj nekje počiva, potem pa nismo razen pikrih pripomber slišali o kopališču ničesar več.

Ugotoviti moramo, da so o gradnji kopališča razpravljali samo v ožjem krogu,

USPEHI KRANJA NA NOVEM HIPODROMU

Ne pomnimo, da bi se v Kranju na kakšnikoli prireditvi zbralo okoli 10.000 ljudi kakor v nedeljo ob otvoritvi novega hipodroma in na konjskih dirkah. Ceprav je konjski šport pri nas dokaj neznana veja športnega udejstvovanja, so si prišli tekme ogledati celo ljudje iz Selške in Poljanske doline.

Po slovesni otvoritvi hipodroma, kjer bi gledalci — če bi bilo ozvočenje boljše — lahko slišali imena ljudi, ki so si največ prizadevali za diktat, so pričele dirke. Sledile so si naglo, kar se še na starejših hipodromih redkokdaj dogaja. Sprva pasivne gledalce je bilo kasneje kar težko krotiti v njihovem navdušenju.

Prijetno presenečenje za Gorenje je zmagala domaćinov, ki so zasedli prva mesta v ravni galopski dirki konjev II. kategorije (Bukič Martin na kobilu Mari, sekacija KKS JA Kranj), v ravni galopski dirki konjev III. kategorije (Gorjanc Lojze na kobilu Bojki, KKS Borec Kranj) in v ravni galopski dirki kmečkih konj težjega tipa Gorjanc Lojze na žrebcu Arfušu (lastnik Prisljan Franc, Domžale).

Z zadovoljstvom so gledalci ugotavliali pri dirkah pionirjev, da klub ne bo operal, saj dobro skrbi za naraščaj.

Zanimivost zase pa je bil mimochod kasnih kmečkih delovnih konj, nagrajenih na dopoldanskem premovanju.

Med tuječi je gledalce močno ogrel zlasti mlađi, komaj 13 letni Kruščič Ivan iz Ljubljane, ki je v tolažilni hadycap dirki prispev drugi na cilj, čeprav je bila konkurenca kaj huda, saj je to pot tekmoval tudi priznani vozač Hafner, ki si je osvojil prvo mesto.

Dobro bi bilo, če bi klub za konjski šport Borec in sekacija KKS JA za prihodne dirke poskrbil boljše ozvočenje in stalnega napovedovalca, kar bo tudi njim v korist, ker bodo gledalci dirke bolje razumeli in se zato tembolj navdušili zanje.

Vili Haragozo, državni prvak v namiznem tenisu in kandidat za svetovno prvenstvo bo nastopal v dneh od 21. do 23. septembra z drugimi člani državne reprezentance na zveznem turnirju v Kranju

medtem ko niti telovadno društvo, ki skrbi za telesno vzgojo in je zainteresirano, da dobi Tržič kopališče, niso povabili k sodelovanju. O svojem namenu niso obvestili niti drugih Tržičanov na množičnih sestankih in zborih volivcev. Mislimo, da je bila prav to največja napaka in da tiči v tem grmu zajec. S pritegnitvijo vseh ne bi prišlo do mrtvila in vprašanje prostora bi bilo že zdavnaj rešeno brez nepotrebnega filozofiranja in sklicevanja na umetniško arhitektonsko vrednost. Mislimo, da take in podobne naprave niso namenjene samo dekoraciji, temveč predvsem krepitvi telesnih moči in razvedrili po vsakodnevnom delu. Tega bi se moral zavedati vsi in prepričani smo, da bi bilo tržičko kopališče, če že ne dograjeno, vsaj v gradnji.

V upanju, da še ni vse zamujeno in se bo še vedno našla pot za rešitev tega važnega vprašanja, apeliramo na odgovorne organe, da uvidijo napačen način svojega dosedanjega dela in omogočijo začetek gradnje primerrega kopališča, ki služilo nam in zanamcem.

TD Tržič

TEDENSKA KRONIKA

Videlic iz Stare ceste ni prav, ko smo ga zaradi razgrajanja že enkrat posvarili v časopisu. Vendar ga to ni spomenovalo. Preteklo sedem tednov 21. ure je pa le našel kar je že dolgo iskal! V hotelu Evropa, kjer se po navadi zadržuje še kdo njemu podoben, so ga dobili v pesti, da jim je komaj ušel. Jezi je dal duška zunaj na trgu, kjer se je neusmiljeno dral, da on nikakor ni kriv, da je bil v časopisu. Zali ga to, a da bi se poboljšal tudi ne misli. Drugič pa ne bomo samo pisali o njegovem razgrajjanju in pretepanju, ampak bomo objavili tudi njegovo sliko!

Isti večer se je zadrževala na Titovem trgu prveč glasna družba štirih moških. Pa prileteli po ulici iz Gasilskega trga Gardejo Jože, voznik v Standardu. Brez razloga je napadel enega z nožem, češ: „Dokler bom jaz tu, Stajcerjev na Gorenjskem ne bo nihče pretepal!“ Ne pretepal, nobeden napadeni pa gotovo ne bo mirno gledal, če mu preti nevarnost, da mu kdor porine nož med rebra. Ukrötil ga je še miličnik.

Izpred sodišča

Pred okrajnim sodiščem v Kranju se je te dni zagovarjal Knific Janez, kmet iz Jame, KLO Mavčiče. Omenjeni ima 11 ha obdelovalne, od tega 4.70 ha orne zemlje. Zaradi strahu, da ne bi imel semena za prihodnje leto in za prehrano svoje družine, je cddal od predpisanih 690 kg le 345 kg, za ostalo žito pa je našel primerna skrivališča pod plevami, pod slamo, pod steljo in pod senom. Poskril je okrog 880 kg žita, in bi tako obvezni oddaji lahko zadostil, če bi mu špekulantka žlica to dopuščala. Pred sodiščem se je izgovarjal, da ne ve koliko žita so pridelali in da so ga njegovi otroci poskrbili.

Sodišče je Knificu prisodilo 4 meseca, pogojno pa 3 leta zapora in 30.000 din denarnih kazni. Ekipa za odkupe pa je izvedla tudi prisilni odvzem.

Da je zakasnil z obvezno oddajo ne zanika niti kmet Brešar Jurij, prav tako iz Jame, ki ima 13 ha, od tega 5.93 orne zemlje. Na odločbo za oddajo 1400 kg žita je oddal le 517 kg žita. Ze lani je obvezno oddajo slabo izpolnjeval. Bil pa je toliko bolj prebrisani, da ni imel vsega žita doma. Ob preiskavi ga je ekipa našla le 500 kilogramov, kajti Brešar je poskrbel, da komisija „ne bi imela preveč dela“.

Brez škode bi lahko oddal vso obvezno oddajo in bi zanj še vedno dovolj ostalo. Ker pa ni imel toliko čuta do skupnosti, je dobil 6 mesecov, pogojno pa tri leta zapora in 50.000 din denarnih kazni.

Spominški dnevi

16. septembra 1947. — Priključitev pretežnega dela Primorske k FLRJ.

Dežurna služba

Od 15. septembra dalje skozi vse teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Pavel Pance, tel. 351. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

Letni kino „Partizan“ Kranj: 11. do 13. angleški film „Božične pistolovščine“; 14. do 17. avstrijski film „Očarljivi goljuf“; 18. do 20. angleški film „Noro srce“.

„Steržič“ Kranj: 18. do 20. francoski film „Boj za progo“.

„Svoboda“ Stražišče: 14. do 17. nemški film „Katica“.

Tržič: 12. in 13. ameriški film „Moja draga Klementina“; 14. do 16. ameriški film „Morski volk“; 19. in 20. ameriški film „Gentlemen Jim“.

Nove družine

V Kranju so se v času od 25. avgusta do 8. septembra poročili: Pužem Peter in Lukanc Marija, Duplje; Lotrič Janez, Jamnik in Carman Marija, Žabukovje; Košnik Peter in Lokar Angela, Kranj; Bavdek Boris in Petrovič Sonja, Kranj; Rogelj Ferdinand in Gros Pavla, Kranj; Jerina Franc in Mavec Ljudmila, Predoslje; Robič Ježef in Malovrh Veronika, Kranj; Urh Ivan in Medved Otilija, Osilica; Zorman Vincencij in Zarnik Marija, Senčur; Lotrič Jakob in Šifrar Ana, Praprotno; Kremžar Vincenc in Franček Marija, Kokra; Alvian

Jožef in Jagodic Marija, Šenčur; Barili Veselj in Zlebnik Veronika, Ljubljana-Polje; Rajgelj Vincenc in Zevnik Marija, Orehek; Bogataj Jožef in Čiglič Silva, Kranj; Sodnik Lovrenc in Brelih Jožeta, Hotemaže; Smolnikar Janez in Rampre Veronika, Kranj. — Cestitamo!

Objave

Dvignite stimulacijo za oddane kože. — Vse imetnike „Kotekovih“ bonov za nakup usnja za oddane kože pozivamo, da takoj — najkasneje pa do 30. septembra dvignejo usnje v razdeljevalnicah. Usnja je v zadostni količini na razpolago v večjih centrih.

Po preteklu gornjega roka bodo boni izgubili veljavno. — **KOTEKS**

Spremembe v razperedu ordinacij v otroški posvetovalnici in šolski ambulanti v Kranju od 15. septembra dalje:

Otroška posvetovalnica: ob torkih (ne več sredah) in petkih od 14. do 17. ure.

Šolska ambulanta: ob ponedeljkih in četrtekih (ne več petkih) od 8. do 11. ure.

Otroška ambulanta: ostane neizpремenjena od sredah in sobotah od 8. do 11. ure.

Mali oglasi

Preklicujem veljavnost kolesarske knjižice, štev. kolesa 14951 na ime Svetelj Pavel, Senčur 50.

Prodam kompletno samško spalnico, skoraj novo. Naslov v upravi lista.

Progašam izgubljene dokumente in izkaznico na Boh Anton, Kranj, Koroška 20 za neveljavne.

Popravljam izdelujem in brusim ogledala vseh vrst. Krstalija — Velikanja Slavko, Kranj, Tavčarjeva 32.

Preklicujem blok št. 9328 izdan v komisiji trgovini Kranj na ime Koželj Tone za neveljavjen.

Od Kranja preko Preddvora do Cerkelj sem v soboto 8. septembra izgubil dve kanati bencina. Prosim poštenega najditelja, da mi istega proti nagradi vrne. Povh Lozej, Okrajno avtoprevozništvo Kranj.

Upokojence kmetijske stroke z mladoletno družino išče stanovanja na vasi (ekonomiji, prevžitkarji). Informacije na upravi.

Preklicujem izgubljeno izpričevalo V. razreda gimnazije v Kranju; Vida Strniša.

Prodam bravo ovco, staro pet let. Žibert Alojzija — Breg 1 p. Preddvor:

Snežilko za čiščenje pisarniških prostorov rabi podjetje Elektro Ljubljana, obrat Kranj (DES) Stara cesta 5. Plača po dogovoru.

Prodam ženski Singer šivalni stroj. Naslov v upravi lista.